

Interkulturní knihovnictví

Bezbariérová knihovna

Kateřina Nekolová

29.4.2014

„Jedna z reakcí, které často slyšíme, je, že knihovna je jedno z prvních míst, kam nově příchozí zamíří, jakmile najdou bydlení.“

(Interview: McCatty 2010)

Toronto Public Library

Children of any age can hear stories over the phone 24 hours a day.

416-395-5400

Dial-a-Story includes stories in the following languages:

English	Polish
French	Portuguese
Cantonese	Russian
Gujarati	Somali
Italian	Spanish
Korean	Tamil
Mandarin	Urdu

There are stories for younger children (7 and under) and for older children (up to 12).

<http://www.torontopubliclibrary.ca/services/dial-a-story.jsp>

Pojmenování oboru

- Multikulturní knihovnictví
- Interkulturní knihovnictví
- Diversity management v knihovnách
- Knihovnické služby pro jazykové a kulturní menšiny

Azylant	Cizinec, kterému byl udělen azyl, a to po dobu platnosti rozhodnutí o udělení azylu (http://www.mvcr.cz/clanek/terminologicky-slovník.aspx)
Cizinec	Každá fyzická osoba, která není občanem České republiky. (http://www.mvcr.cz/clanek/terminologicky-slovník.aspx)
Emigrant	Osoba, opouštějící území svého domovského státu s cílem usídlit se v zahraničí (http://www.mvcr.cz/clanek/terminologicky-slovník.aspx)
Imigrant	Cizinec, přicházející do země za účelem pobytu dlouhodobějšího charakteru (http://www.mvcr.cz/clanek/terminologicky-slovník.aspx)
Migrace	Přesun jednotlivců i skupin v prostoru, který je spolu s porodností a úmrtností klíčovým prvkem v procesu populačního vývoje a výrazně ovlivňuje společenské a kulturní změny obyvatel na všech úrovních. S ekonomickým rozvojem se intenzita migrace neustále zvyšuje; (http://www.mvcr.cz/clanek/terminologicky-slovník.aspx)
Multikulturalismus	Představuje koexistenci různých sociokulturních skupin se specifickými systémy institucí, tradic, významů, postojů a hodnot. Mezi těmito skupinami nemusí nutně docházet k interakci či spolupráci. (http://www.epolis.cz/page.php?location=&menu=first&id=28&idNotion=7)
Státní příslušník třetí země	Osoba, která není občanem Evropské unie ve smyslu čl. 17 odst. 1 Smlouvy o založení Evropského společenství a/nebo která není osobou požívající práva společenství na volný pohyb osob (např. občané Švýcarska, Norska, Islandu) (http://www.mvcr.cz/clanek/terminologicky-slovník.aspx)
Uprchlík	Člověk, který se nachází mimo svou vlast a má oprávněné obavy před pronásledováním z důvodů rasových, náboženských nebo národnostních nebo z důvodů příslušnosti k určitým společenským vrstvám nebo i zastávání určitých politických názorů (Úmluva o právním postavení uprchlíků)
Žadatel o azyl	Člověk, který o sobě tvrdí, že je uprchlík a žádá mezinárodní ochranu před pronásledováním nebo nebezpečím vážné újmy v zemi původu. (http://www.unhcr-centraleurope.org/cz/komu-pomahame/zadatele-o-azyl.html)

Cílová skupina

- (i)migranti (Menschen mit Migrationshintergrund, Newcomer, CALD communities)
  - etnické menšiny (Romové)
  - původní obyvatelstvo
  - mnozí další
-

Situace v ČR

- Cizinci **4 %**
- Praha **13 %**

(Zdroj: Sčítání lidu, domů a bytů 2011)

Země původu: **Ukrajina** (115 153), **Slovensko** (84 607), **Vietnam** (57 762), Rusko (33 355), Polsko (19 156), Německo (16 895), Bulharsko (8 008), Spojené státy (6 893), Moldávie (6 764), Čína (5 635)

(Zdroj: ČSÚ, Počet cizinců http://www.czso.cz/csu/cizinci.nsf/tabulky/ciz_pocet_cizincu-001#.UYRD8pER9qw)

Menšiny

14 národnostních menšin uznaných vládou
(běloruská, bulharská, chorvatská, maďarská, německá,
polská, romská, rusínská, ruská, řecká, slovenská,
srbská, ukrajinská a vietnamská)

Romové

- sčítání lidu 2011: romská národnost – více jak 13 000 osob
(0,2 %)
- většinou v kombinaci

Je to bezpečné místo

Nachází se v místě bydliště

Nabízí přístup k
informacím

Má vzdělávací funkci

Proč je veřejná knihovna ideálním místem pro integraci?

Je otevřená pro všechny

Setkávají se tam lidé s
různým zázemím

Vstup zdarma

Může spolupracovat s mnoha
dalšími institucemi

Složení fondu

- Cizojazyčná média
- Vícejazyčná média
- Informace o cizích zemích
- Učebnice místního jazyka
- Informace o menšinách, jiných kulturách, rasismu, multikulturalismu, interkulturním vzdělávání, bilingvismu...
- Cirkulace, souborný katalog

Frankfurt nad Mohanem

Berlin, Friedrichshain-Kreuzberg

Berlin, Friedrichshain-Kreuzberg

Barcelona

New York, Queens

Toronto

Vzdělávací akce

- Jazykové vzdělávání
  - o Jazykové kurzy
  - o Konverzace
  - o Tandemy
  - o Online kurzy
  - o Software pro výuku jazyků
- Integrační kurzy pro migranty
- Interkulturní vzdělávání
- Cestovatelské přednášky

Frankfurt
nad
Mohanem

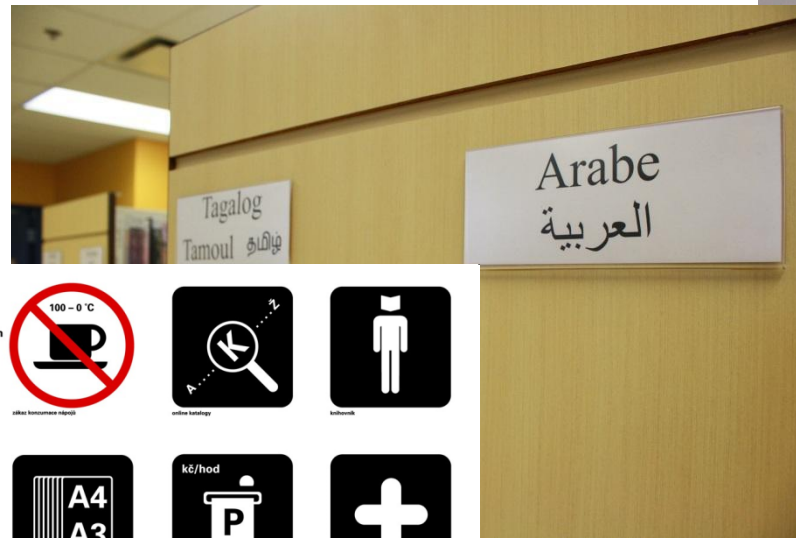
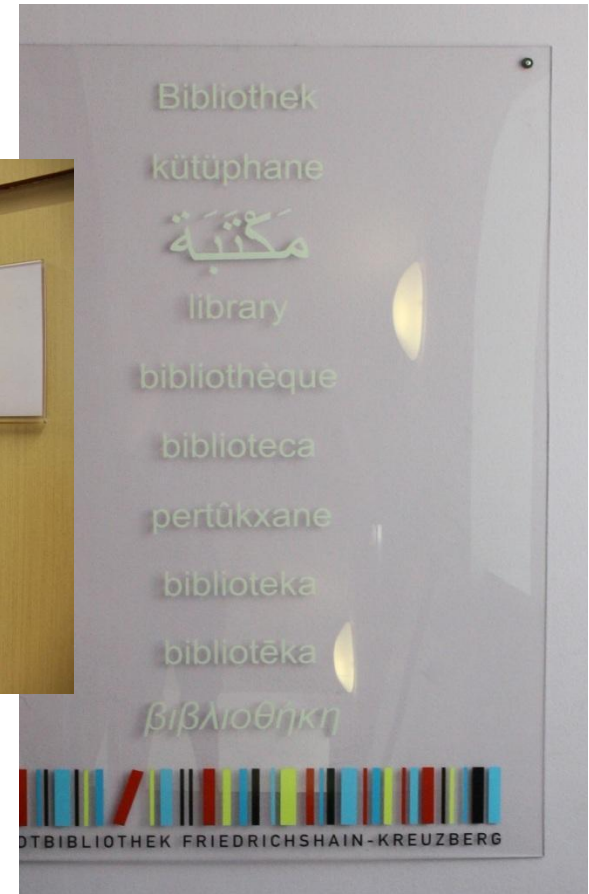

Toronto

Přizpůsobení prostor

- Popisky v cizích jazycích
  - vícejazyčný slovník pro knihovny
- Piktogramy

Berlin, Friedrichshain-Kreuzberg

NTK Praha

Montreal

Montreal

Toronto

Barcelona

Personál

Barcelona – Bon Pastor

Kodaň

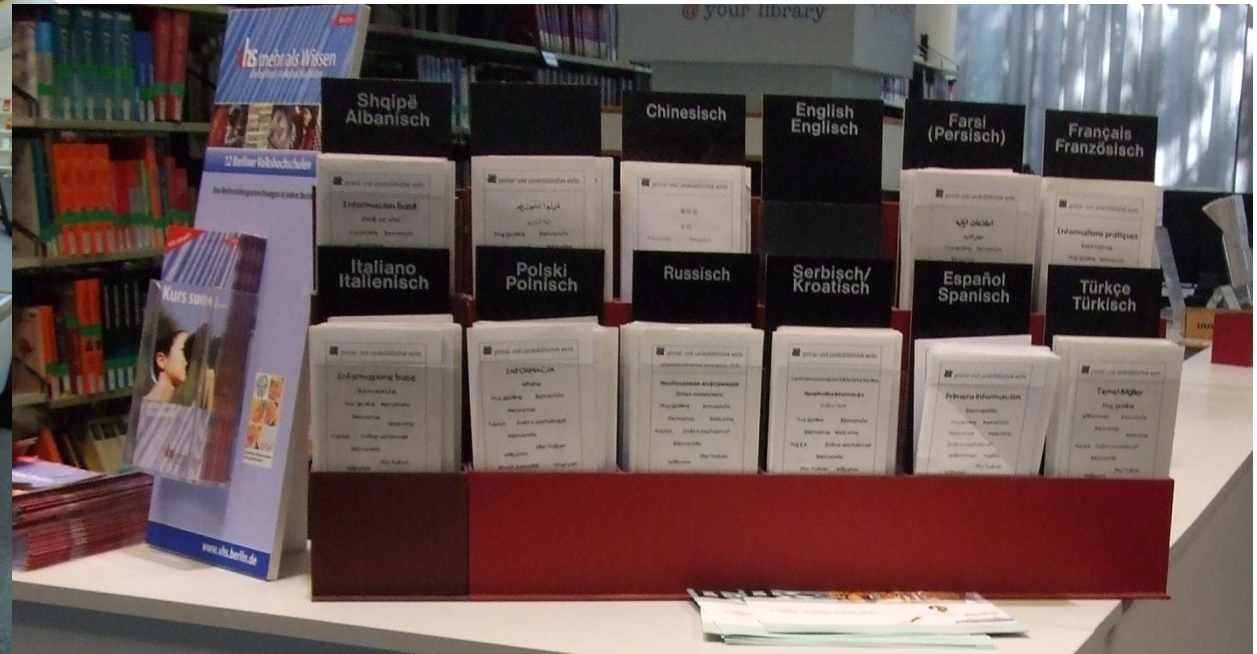
Frankfurt nad Mohanem

Informace o knihovně

Frankfurt nad Mohanem

Berlin,
ZLB

Marketing

Aguano Muyuna, Peru

Lamas, Peru

Chazuta, Peru

Bogota

Aktivita

Představte si, že jste v kůži migranta žijícího v Praze. Jak vnímáte veřejné knihovny?

Otázky:

Využíval/a jste knihovny v zemi původu?

Využíváte knihovny v ČR? Proč?

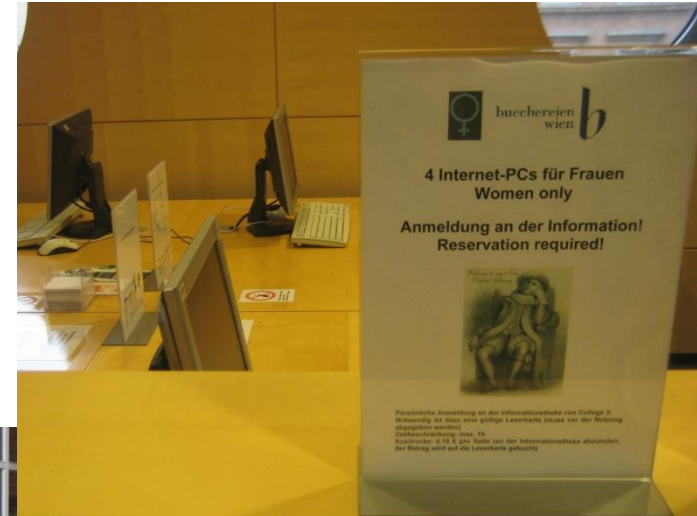
Co se vám líbí? Co Vám vadí?

Co rádi čtete? A v jakých jazycích?

Speciální cílové skupiny

Videaň

Frankfurt nad Mohanem

Montreal

Bogota

Mezinárodní organizace a směrnice

- IFLA – Sekce knihovnických služeb pro miltikulturní obyvatelstvo (Library Services to Multicultural Populations Section)
- IFLA/UNESCO Multicultural Library Manifesto
- Multicultural Communities: Guidelines for Library Services
- Guidelines for the Development and Promotion of Multilingual Collections and Services, ALA

Česká účast na mezinárodních projektech

- Knihovny jako brána integrace imigrantů v Evropské unii
- Knihovny pro všechny - Evropská strategie pro multikulturní vzdělávání (ESME)

NEW
MODELS
FOR
INTERCULTURAL
LIBRARY
SERVICES

WWW.LIBRARIESFORALL.EU

se

ABOUT PROJECT

BEST PRACTICES

RELEVANT SOURCES

The aim of the project Libraries for All –ESME has been to initiate an EU-wide upgrade of local public libraries into "Libraries for All" with a European perspective. EU-wide local public libraries usually have a similar setup, comparable structures and the common goal of serving the local community in easily accessible places of learning and communications. By upgrading local public libraries into "Libraries for All", the symbolic cultural capital of the local migrant population would become an integral part of local public libraries. By serving the community as a whole, the libraries sought to enhance into local contact points for implementing common European integration strategies.

Příklady z ČR

Liberec

Kulturní akce – příklad Krajská vědecká knihovna v Liberci

Foto: Krajská vědecká knihovna v Liberci

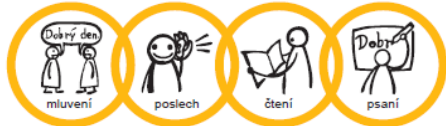
Kurzy češtiny – příklad CIC

Centrum pro integraci cizinců ve
spolupráci s Městskou
knihovnou Praha

- nízkoprahové kurzy češtiny v
prostorách knihovny

ČEŠTINA PRO CIZINCE
centrum pro integraci cizinců

ЧЕШСКИЙ ЯЗЫК ДЛЯ ИНОСТРАНЦЕВ • CZECH FOR FOREIGNERS
CHECO PARA EXTRANJEROS • TCHÈQUE POUR LES ÉTRANGERS
TIẾNG SẾC CHO NGƯỜI NƯỚC NGOÀI

• JAK SE PŘIHLÁSIT?

• KDO MŮŽE PŘIJÍT?

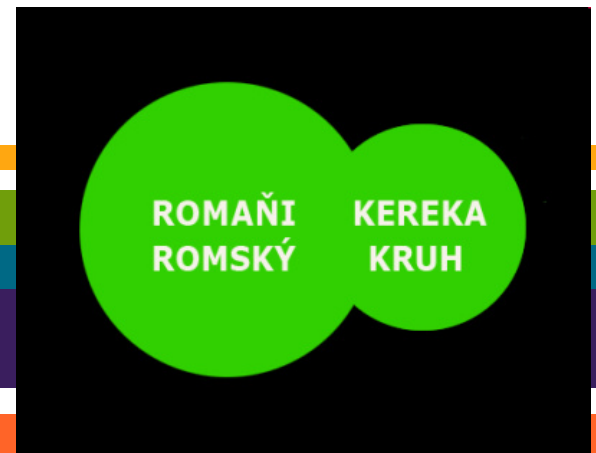

• CHCETE INFORMACE O KURZU?
Kubelkova 55 • Praha 3 • 130 00 • +420 222 360 834 • www.cicpraha.org • info@cicpraha.org
www.facebook.com/kurzycestinyprocizince

Centrum pro integraci cizinců pořádá nízkoprahové kurzy češtiny pro cizince a také zdarma poskytuje sociální a pracovní poradenství pro cizince.

Ostrava - Vítkovice

- projekt Romani Keraka od roku 2004
- otevření knihovny v roce 2006
- nejde o romskou knihovnu (jen pro Romy)
- Ostravsko - region s druhou nejvyšší koncentrací romského obyvatelstva v ČR
- inspirace – Pécs (Maďarsko)

Ostrava - Vítkovice

Ostrava-Přívoz

KDY JDU VEN Z KNIHOVNY

Když řvu jako pavián.

Utíkám jako gepard.

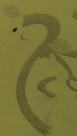
Bojuju jako medvěd.

Skáču jako klokan.

Jsem drzý jako opice.

TICHÁ KNIHOVNA KAŽDÉ PONDĚLÍ

- Děti si chodí do knihovny pouze půjčovat knihy.
- Není PS3, multimediální počítač a internet.
- Nehrají se stolní hry.
- Klubovna je určena jen pro čtení.
- Neodkládají se děti v knihovně.
- Je v knihovně klid pro čtení a vybírání knih.

ROZVRH HODIN

McDonald's DOP
11.12.2010

Další příklady?

Napadá Vás nějaký příklad z knihovny ve Vašem městě, ve Vaší čtvrti?

Přínos pro knihovnu

- Zapojení do lokálního komunitního života
- Získávání nových uživatelů
- Další argument pro uznání důležitosti knihovny
- Naplňování oficiální integrační politiky státu
- Šíření čtenářské a informační gramotnosti

Klíč k úspěchu

- Spolupráce !!!
- Nenáročné financování
- Dobrovolníci
- Úzký kontakt s cílovou skupinou
- Otevřenost – připravenost na změny
- Kombinace nástrojů

Možní partneři

- vzdělávací instituce (školy, soukromé školy, kurzy)
- neziskové organizace
- lokální zastupitelstvo
- zdravotnické organizace
- zájmová sdružení, spolky...
- dobrovolnické agentury
- náboženské obce
- jiné knihovny

Děkuji za pozornost

<http://www.flickr.com/photos/wwwworks/4759535950/>

Katerina.Nekolova@staff.cuni.cz